

Botanický a zoologický průzkum ramene Labětín

RNDr. Michal Vávra

Povodí Labe, státní podnik, OPVZ

referát ekologie a vodohospodářského plánování

2/2021

Při řešení projektu *Labe, Řečany nad Labem, revitalizace ramene Labětín* byl zpracován biologický průzkum. Cílem revitalizačních zásahů je obnova vodní plochy, vznik periodických tůní, odstranění invazních druhů a celkové obnovení pestrosti biotopů říčního ramene Labe.

V současnosti je bývalý meandr Labe poblíž obce Labětín téměř zazemněný. Vodní plocha je omezena na malou část lokality a je zarostlá vegetací.

Většina stromů je v mytní zralosti, v podrostu je mnoho náletových dřevin, které vlivem nedostatku světla nemají dostatek prostoru pro kvalitní vývoj koruny, u některých je patrná i destrukce korun.

V současné době jsou zejména vodní a mokřadní biotopy silně degradovány a pro zachování tohoto přírodního fenoménu pro další generace je nutné přistoupit k revitalizačnímu zásahu.

Průzkum probíhal v období od září roku 2018 do října roku 2019.

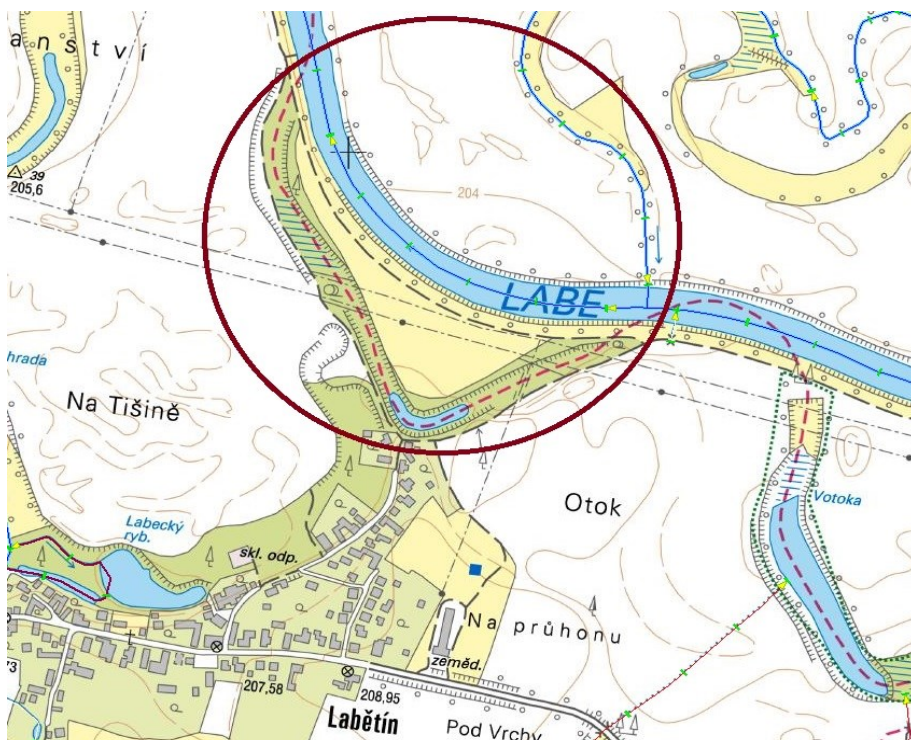
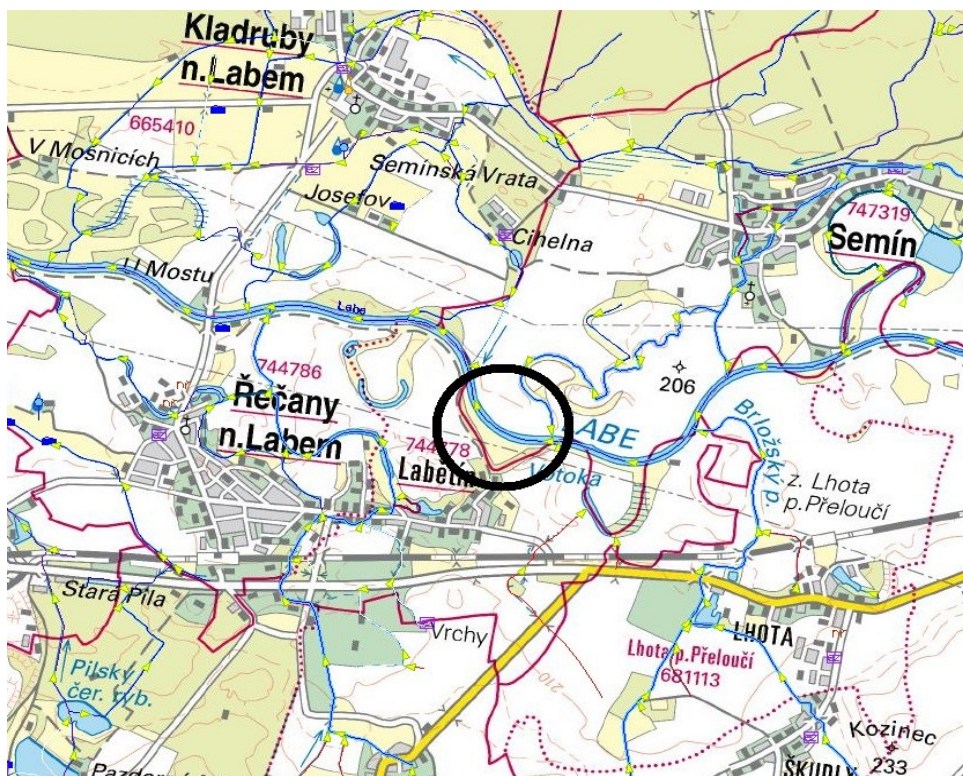
Labětín je pozůstatek labského meandru, který vznikl při vodohospodářských úpravách v letech 1900 -1910.

Rameno se nachází v pokročilé fázi sukcese, která se projevuje zazemněním části ramene, ústupem vodní hladiny, druhové složení rostlin také ukazuje na vysokou trofii prostředí. V plánu dílčího povodí Horního a Středního Labe je tento záměr zařazen jako opatření typu B v listu opatření HSL212009 – Revitalizace vodních toků a niv.

Stará říční ramena jsou mimořádně cenné prvky krajiny, z vodohospodářského, biologického, estetického i klimatického hlediska. Labětín se nachází v regulované části nivy řeky Labe, možnosti vzniku nových říčních ramen jsou velice omezené až nemožné.

Cílem revitalizační akce je vrácení lokality Labětín do mladší ekofáze, a tak zajistit obnovu biotopů pro co nejširší spektrum organismů. Zároveň je nutné v co největší míře chránit vzácné a chráněné druhy, které území v současné době obývají.

Mapa širších vztahů

Situace z katastrální mapy s vyznačením pozemků PLa (GISyPo)

Historická mapa z 19. století

Floristický seznam mrtvého ramene v Labětíně

rameno Labe v Labětíně					
latinský název taxonu	český název	zavlečenost	dobu zavlečení	Červený seznam ČR	Vyhláška 395/1992
<i>Acer campestre</i>	javor babyka	-	-	-	-
<i>Acer negundo</i>	javor jasanolistý	inv	neo	-	-
<i>Acer platanoides</i>	javor mlíč	-	-	-	-
<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor klen	-	-	-	-
<i>Aegopodium podagraria</i>	bršlice kozí noha	-	-	-	-
<i>Agrostis capillaris</i>	psineček obecný	-	-	-	-
<i>Agrostis stolonifera</i>	psineček výběžkatý	-	-	-	-
<i>Achillea millefolium</i> agg.	okruh řebříčku obecného	-	-	-	-
<i>Ajuga reptans</i>	zběhovec plazivý	-	-	-	-
<i>Alliaria petiolata</i>	česnáček lékařský	-	-	-	-
<i>Allium oleraceum</i>	česnek zelinný	-	-	-	-
<i>Allium paradoxum</i>	česnek podivný	nat	neo	-	-
<i>Allium scorodoprasum</i>	česnek ořešec	-	-	-	-
<i>Allium vineale</i>	česnek viničný	-	-	-	-
<i>Alnus glutinosa</i>	olše lepkavá	-	-	-	-
<i>Alopecurus aequalis</i>	psárka plavá	-	-	-	-
<i>Alopecurus pratensis</i>	psárka luční	-	-	-	-
<i>Anemone nemorosa</i>	sasanka hajní	-	-	-	-
<i>Anthoxanthum odoratum</i>	tomka vonná	-	-	-	-
<i>Anthriscus sylvestris</i>	kerblík lesní	-	-	-	-
<i>Arctium lappa</i>	lopuch větší	nat	ar	-	-
<i>Arctium tomentosum</i>	lopuch plstnatý	nat	ar	-	-
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený	inv	ar	-	-
<i>Artemisia vulgaris</i>	pelyněk černobýl	-	-	-	-
<i>Avenula pubescens</i>	ovsír pýřitý	-	-	-	-
<i>Ballota nigra</i>	měrnice černá	nat	ar	-	-
<i>Barbarea vulgaris</i>	barborka obecná	-	-	-	-
<i>Bellis perennis</i>	sedmikráska obecná	-	-	-	-
<i>Betula pendula</i>	bříza bělokorá	-	-	-	-
<i>Betonica officinalis</i>	bukvice lékařská	-	-	-	-
<i>Bidens frondosus</i>	dvouzubec černoplodý	inv	neo	-	-
<i>Bistorta officinalis</i>	rdesno hadí kořen	-	-	-	-
<i>Brachypodium sylvaticum</i>	válečka lesní	-	-	-	-
<i>Bromus inermis</i>	sveřep bezbranný	-	-	-	-
<i>Bromus sterilis</i>	sveřep jalový	nat	ar	-	-
<i>Calamagrostis epigejos</i>	třtina křovištní	-	-	-	-
<i>Callitriche palustris</i> agg.	okruh hvězdoše jarního	-	-	-	-

latinský název taxonu	český název	zavlečenost	dobu zavlečení	Červený seznam ČR	Vyhláška 395/1992
<i>Calystegia sepium</i>	opletník plotní	-	-	-	-
<i>Campanula patula</i>	zvonek rozkladitý	-	-	-	-
<i>Campanula rotundifolia</i>	zvonek okrouhloolistý	-	-	-	-
<i>Campanula trachelium</i>	zvonek kopřivolistý	-	-	-	-
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	kokoška pastuší tobolka	nat	ar	-	-
<i>Carduus acanthoides</i>	bodlák obecný	nat	ar	-	-
<i>Carduus crispus</i>	bodlák kadeřavý	-	-	-	-
<i>Carex acuta</i>	ostřice štíhlá	-	-	-	-
<i>Carex acutiformis</i>	ostřice ostrá	-	-	-	-
<i>Carex brizoides</i>	ostřice třeslicovitá	-	-	-	-
<i>Carex caryophylla</i>	ostřice jarní	-	-	-	-
<i>Carex hirta</i>	ostřice srstnatá	-	-	-	-
<i>Carex praecox</i>	ostřice časná	-	-	-	-
<i>Carex spicata</i>	ostřice klasnatá	-	-	-	-
<i>Centaurea jacea</i> agg.	okruh chrpy luční	-	-	-	-
<i>Cerastium arvense</i>	rožec rolní	-	-	-	-
<i>Cerastium holosteoides</i> subsp. <i>vulgare</i>	rožec obecný pravý	-	-	-	-
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč rolní	inv	ar	-	-
<i>Cirsium oleraceum</i>	pcháč zelinový	-	-	-	-
<i>Cirsium vulgare</i>	pcháč obecný	-	-	-	-
<i>Chaerophyllum bulbosum</i>	krabilice hlíznatá	-	-	-	-
<i>Chaerophyllum temulum</i>	krabilice mámivá	-	-	-	-
<i>Chelidonium majus</i>	vlaštovičník větší	nat	ar	-	-
<i>Chenopodium album</i> agg.	okruh merlíku bílého	-	-	-	-
<i>Chenopodium polyspermum</i>	merlík mnohosemenný	-	-	-	-
<i>Conium maculatum</i>	bolehlav plamatý	inv	ar	-	-
<i>Convolvulus arvensis</i>	svlačec rolní	nat	ar	-	-
<i>Conyza canadensis</i>	turanka kanadská	inv	neo	-	-
<i>Cornus sanguinea</i> subsp. <i>sanguinea</i>	svída krvavá pravá	-	-	-	-
<i>Corydalis cava</i>	dymnivka dutá	-	-	-	-
<i>Corylus avellana</i>	líška obecná	-	-	-	-
<i>Crataegus levigata</i>	hloh obecný	-	-	-	-
<i>Crataegus ×macrocarpa</i>	hloh velkoplodý	-	-	-	-
<i>Crataegus monogyna</i>	hloh jednosemenný	-	-	-	-
<i>Crepis biennis</i>	škarda dvouletá	-	-	-	-
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá	-	-	-	-
<i>Daucus carota</i> subsp. <i>carota</i>	mrkev obecná pravá	-	-	-	-
<i>Descurainia sophia</i>	úhorník mnohodišný	nat	ar	-	-
<i>Dianthus deltoides</i>	hvozdík kropenatý	-	-	-	-

latinský název taxonu	český název	zavlečenost	dobu zavlečení	Červený seznam ČR	Vyhláška 395/1992
<i>Dipsacus fullonum</i>	šťětka planá	-	-	-	-
<i>Echinochloa crus-galli</i>	ježatka kuří noha	inv	ar	-	-
<i>Elymus caninus</i>	pýrovník psí	-	-	-	-
<i>Elymus repens</i>	pýr plazivý	-	-	-	-
<i>Epilobium adenocaulon</i>	vrbovka žláznatá	nat	neo	-	-
<i>Equisetum arvense</i>	přeslička rolní	-	-	-	-
<i>Erigeron annuus</i>	turan roční	inv	neo	-	-
<i>Erophila verna</i>	osívka jarní	-	-	-	-
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	trýzel malokvětý	nat	ar	-	-
<i>Euonymus europaeus</i>	brslen evropský	-	-	-	-
<i>Euphorbia cyparissias</i>	pryšec chvojka	-	-	-	-
<i>Euphorbia peplus</i>	pryšec okrouhlý	nat	ar	-	-
<i>Fallopia convolvulus</i>	opletka obecná	nat	ar	-	-
<i>Fallopia dumetorum</i>	opletka křovištní	-	-	-	-
<i>Festuca gigantea</i>	kostrava obrovská	-	-	-	-
<i>Festuca brevipila</i>	kostrava drsnolistá	-	-	-	-
<i>Festuca ovina</i> agg.	okruh kostravy ovčí	-	-	-	-
<i>Festuca rubra</i>	kostrava červená	-	-	-	-
<i>Ficaria verna</i>	orsej jarní	-	-	-	-
<i>Filipendula ulmaria</i>	tužebník jilmový	-	-	-	-
<i>Fragaria vesca</i>	jahodník obecný	-	-	-	-
<i>Fraxinus excelsior</i>	jasan ztepilý	-	-	-	-
<i>Galeopsis tetrahit</i>	konopice polní	-	-	-	-
<i>Galinsoga parviflora</i>	pět'our malokvětý	inv	neo	-	-
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	pět'our srstnatý	inv	neo	-	-
<i>Galium album</i>	svízel bílý	-	-	-	-
<i>Galium aparine</i>	svízel přitula	-	-	-	-
<i>Galium palustre</i>	svízel bahenní	-	-	-	-
<i>Galium verum</i>	svízel syříš'ový	-	-	-	-
<i>Geranium pratense</i>	kakost luční	-	-	-	-
<i>Geranium pusillum</i>	kakost maličká	nat	ar	-	-
<i>Geum urbanum</i>	kuklík městský	-	-	-	-
<i>Glechoma hederacea</i>	popenec obecný	-	-	-	-
<i>Glyceria maxima</i>	zblochan vodní	-	-	-	-
<i>Heracleum sphondylium</i>	bolševník obecný	-	-	-	-
<i>Herniaria glabra</i>	průtržník lysý				
<i>Holcus lanatus</i>	medyněk vlnatý	-	-	-	-
<i>Humulus lupulus</i>	chmel otáčivý	-	-	-	-
<i>Hylotelephium maximum</i>	rozchodník velký	-	-	-	-
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečkovaná	-	-	-	-

latinský název taxonu	český název	zavlečenost	doba zavlečení	Červený seznam ČR	Vyhláška 395/1992
<i>Impatiens parviflora</i>	netýkavka malokvětá	inv	neo	-	-
<i>Iris pseudacorus</i>	kosatec žlutý	-	-	-	-
<i>Juncus effusus</i>	sítina rozkladitá	-	-	-	-
<i>Knautia arvensis</i>	chrastavec rolní	-	-	-	-
<i>Lactuca serriola</i>	locika kompasová	nat	ar	-	-
<i>Lamium album</i>	hluchavka bílá	nat	ar	-	-
<i>Lamium maculatum</i>	hluchavka skvrnitá	-	-	-	-
<i>Lamium purpureum</i>	hluchavka nachová	nat	ar	-	-
<i>Lapsana communis</i>	kapustka obecná	nat	ar	-	-
<i>Lathyrus pratensis</i>	hrachor luční	-	-	-	-
<i>Lemna minor</i>	okřehek menší	-	-	-	-
<i>Lepidium rudemale</i>	řeřicha rumní	nat	ar	-	-
<i>Leucanthemum ircutianum</i>	kopretina irkutská	-	-	-	-
<i>Libanotis pyrenaica</i>	žebřice pyrenejská	-	-	C4a	-
<i>Linaria vulgaris</i>	lnice květel	nat	ar	-	-
<i>Lolium perenne</i>	jílek vytrvalý	-	-	-	-
<i>Lotus corniculatus</i>	štírovník růžkatý	-	-	-	-
<i>Luzula campestris</i>	bika ladní	-	-	-	-
<i>Lysimachia nummularia</i>	vrbina penízková	-	-	-	-
<i>Lythrum salicaria</i>	kyprej vrbice	-	-	-	-
<i>Malva neglecta</i>	sléz přehlížený	nat	ar	-	-
<i>Malva sylvestris</i>	sléz lesní	-	-	-	-
<i>Matricaria discoidea</i>	heřmánek terčovitý	nat	neo	-	-
<i>Medicago lupulina</i>	tolice dětelová	-	-	-	-
<i>Medicago sativa</i>	tolice setá	nat	neo	-	-
<i>Melilotus albus</i>	komonice bílá	nat	ar	-	-
<i>Melilotus officinalis</i>	komonice lékařská	nat	ar	-	-
<i>Myosotis arvensis</i>	pomněnka rolní	nat	ar	-	-
<i>Myosotis palustris</i>	pomněnka bahenní	-	-	-	-
<i>Myosoton aquaticum</i>	křehkýš vodní	-	-	-	-
<i>Ornithogalum kochii</i>	snědek Kochův	-	-	-	-
<i>Oxalis stricta</i>	šťavel evropský	nat	neo	-	-
<i>Papaver rhoeas</i>	mák vlčí	nat	ar	-	-
<i>Persicaria amphibia</i>	rdesno obojživelné	-	-	-	-
<i>Persicaria hydropiper</i>	rdesno pepřík	-	-	-	-
<i>Persicaria lapathifolia</i>	rdesno blešník	-	-	-	-
<i>Persicaria maculosa</i>	rdesno skvrnité				
<i>Persicaria mitis</i>	rdesno řídkokvěté	-	-	-	-
<i>Peucedanum oreoselinum</i>	smlodník olešníkový	-	-	C4a	-
<i>Phalaris arundinacea</i>	chrastice rákosovitá	-	-	-	-

latinský název taxonu	český název	zavlečenost	dobu zavlečení	Červený seznam ČR	Vyhláška 395/1992
<i>Phleum pratense</i>	bojínek luční	-	-	-	-
<i>Phragmites australis</i>	rákos obecný	-	-	-	-
<i>Picea abies</i>	smrk ztepilý	-	-	-	-
<i>Pimpinella major</i>	bedrník větší	-	-	-	-
<i>Pinus sylvestris</i>	borovice lesní	-	-	-	-
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý	-	-	-	-
<i>Plantago major</i>	jitrocel větší	-	-	-	-
<i>Poa annua</i>	lipnice roční	-	-	-	-
<i>Poa bulbosa</i>	lipnice cibulkatá	-	-	-	-
<i>Poa palustris</i>	lipnice bahenní	-	-	-	-
<i>Poa pratensis</i> agg.	okruh lipnice luční	-	-	-	-
<i>Poa trivialis</i>	lipnice obecná	-	-	-	-
<i>Polygonatum aviculare</i> agg.	okruh truskavce ptačího	-	-	-	-
<i>Populus alba</i>	topol bílý	-	-	-	-
<i>Populus ×canadensis</i>	topol kanadský	inv	neo	-	-
<i>Populus tremula</i>	topol osika	-	-	-	-
<i>Potentilla anserina</i>	mochna husí	-	-	-	-
<i>Potentilla argentea</i>	mochna stříbrná	-	-	-	-
<i>Potentilla reptans</i>	mochna plazivá	-	-	-	-
<i>Potentilla verna</i>	mochna jarní	-	-	-	-
<i>Prunella vulgaris</i>	černohlávek obecný	-	-	-	-
<i>Prunus avium</i>	třešeň ptačí	-	-	-	-
<i>Prunus padus</i> subsp. <i>padus</i>	střemcha obecná pravá	-	-	-	-
<i>Prunus spinosa</i>	trnka obecná	-	-	-	-
<i>Pseudotsuga menziesii</i>	douglaska tisolistá	nat	neo	-	-
<i>Quercus robur</i>	dub letní	-	-	-	-
<i>Ranunculus acris</i>	pryskyřník prudký	-	-	-	-
<i>Ranunculus auricomus</i> agg.	okruh pryskyřníku zlatožlutého	-	-	-	-
<i>Ranunculus bulbosus</i>	pryskyřník hlíznatý	-	-	-	-
<i>Ranunculus repens</i>	pryskyřník plazivý	-	-	-	-
<i>Rhamnus cathartica</i>	řešetlák počistivý	-	-	-	-
<i>Robinia pseudoacacia</i>	trnovník akát	inv	neo	-	-
<i>Rorippa amphibia</i>	rukev obojživelná	-	-	-	-
<i>Rubus caesius</i>	ostružiník ježínk	-	-	-	-
<i>Rubus idaeus</i>	ostružiník maliník	-	-	-	-
<i>Rubus</i> sect. <i>Rubus</i>	ostružiník	-	-	-	-
<i>Rumex acetosa</i>	šťovík kyselý	-	-	-	-
<i>Rumex acetosella</i>	šťovík menší	-	-	-	-
<i>Rumex crispus</i>	šťovík kadeřavý	-	-	-	-
<i>Rumex obtusifolius</i>	šťovík tupolistý	-	-	-	-

latinský název taxonu	český název	zavlečenost	dobu zavlečení	Červený seznam ČR	Vyhláška 395/1992
<i>Salix alba</i>	vrba bílá	-	-	-	-
<i>Salix cinerea</i>	vrba popelavá	-	-	-	-
<i>Salix euxina</i>	vrba křehká	-	-	-	-
<i>Salix triandra</i>	vrba trojmužná	-	-	-	-
<i>Salix viminalis</i>	vrba košíkářská	-	-	-	-
<i>Sambucus nigra</i>	bez černý	-	-	-	-
<i>Sanguisorba officinalis</i>	krvavec toten	-	-	-	-
<i>Saponaria officinalis</i>	mydlice lékařská	nat	ar	-	-
<i>Scirpus sylvaticus</i>	skřípina lesní	-	-	-	-
<i>Scrophularia nodosa</i>	krtičník hlíznatý	-	-	-	-
<i>Securigera varia</i>	čičorka pestrá	-	-	-	-
<i>Sedum acre</i>	rozchodník ostrý	-	-	-	-
<i>Setaria pumila</i>	bér sivý	nat	ar	-	-
<i>Silene baccifera</i>	nadmutice bobulnatá	-	-	C3	-
<i>Silene latifolia</i> subsp. <i>alba</i>	silenka širolistá bílá	nat	ar	-	-
<i>Silene vulgaris</i>	silenka nadmutá	-	-	-	-
<i>Sisymbrium officinale</i>	hulevník lékařský	nat	ar	-	-
<i>Solidago canadensis</i>	zlatobýl kanadský	inv	neo	-	-
<i>Sonchus asper</i>	mléč drsný	nat	ar	-	-
<i>Sonchus oleraceus</i>	mléč zelinný	nat	ar	-	-
<i>Spergularia rubra</i>	kuřinka červená	-	-	-	-
<i>Stachys sylvatica</i>	čistec lesní	-	-	-	-
<i>Stellaria graminea</i>	ptačinec trávovitý	-	-	-	-
<i>Stellaria media</i>	ptačinec prostřední	-	-	-	-
<i>Symphytum officinale</i>	kostival lékařský	-	-	-	-
<i>Tanacetum vulgare</i>	vratič obecný	nat	ar	-	-
<i>Taraxacum</i> sect. <i>Taraxacum</i>	pampeliška lékařská	-	-	-	-
<i>Thymus pulegioides</i> subsp. <i>chamaedrys</i>	mateřídouška vejčitá obecná	-	-	-	-
<i>Tilia cordata</i>	lípa srdčitá	-	-	-	-
<i>Torilis japonica</i>	tořice japonská	-	-	-	-
<i>Tragopogon orientalis</i>	kozí brada východní	-	-	-	-
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční	-	-	-	-
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý	-	-	-	-
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	heřmánkovec nevonný	nat	ar	-	-
<i>Triticum aestivum</i>	pšenice setá	-	-	-	-
<i>Turritis glabra</i>	strmobýl lysý	-	-	-	-
<i>Tussilago farfara</i>	podběl lékařský	-	-	-	-
<i>Ulmus laevis</i>	jilm vaz	-	-	C4a	-
<i>Ulmus minor</i>	jilm habrolistý	-	-	C4a	-

latinský název taxonu	český název	zavlečenost	dobu zavlečení	Červený seznam ČR	Vyhláška 395/1992
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá	-	-	-	-
<i>Verbascum nigrum</i>	divizna černá	-	-	-	-
<i>Veronica arvensis</i>	rozrazil rolní	-	-	-	-
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek	-	-	-	-
<i>Veronica persica</i>	rozrazil perský	-	-	-	-
<i>Veronica sublobata</i>	rozrazil laločnatý	-	-	-	-
<i>Viburnum opulus</i>	kalina obecná	-	-	-	-
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí	-	-	-	-
<i>Vicia hirsuta</i>	vikev chlupatá	-	-	-	-
<i>Vicia sepium</i>	vikev plotní	-	-	-	-
<i>Vicia tetrasperma</i>	vikev čtyřsemenná	-	-	-	-
<i>Viola arvensis</i>	violka rolní	-	-	-	-
<i>Viola odorata</i>	violka vonná	nat	ar	-	-
<i>Viola reichenbachiana</i>	violka lesní	-	-	-	-
<i>Vulpia myuros</i>	mrвка myší ocásek	nat	ar	C3	-

Legenda:

Kategorie ohrožení vzácných druhů byly zpracovány podle Červeného seznamu cévnatých rostlin ČR (Grulich 2017):

C1 – Kriticky ohrožené druhy; C2 – Silně ohrožené druhy; C3 – Ohrožené druhy; C4a – vzácnější taxony vyžadující další pozornost – známý stav; C4b – vzácnější taxony vyžadující další pozornost – neznámý stav.

V přehledu zaznamenaných druhů byly použity následující stupně invaznosti dle publikace Rostlinné invaze v České republice: současný stav, dynamika zavlékání, invazní druhy a invadovaná stanoviště (Pyšek et al. 2012):

invasive status: postavení druhu v procesu invaze

cas = casual, nat = naturalized, inv = invasive

cas – náhodný výskyt (odpovídá anglickému termínu „casual“) – druh se ve volné přírodě pravidelně nereprodukuje a pokud se v krajině vyskytuje v delším časovém horizontu, je závislý na opakovaném, člověkem zprostředkovaném přísunu diaspor;

nat – naturalizace – druh se ve volné přírodě rozmnožuje, generativně či vegetativně, jeho výskyt není závislý na dalších introdukcích a jeho přítomnost na určité lokalitě či v určitém území je dosti trvalý;

inv – invaze – druh se v krajině šíří a vytváří více či méně rozsáhlé populace.

residence time status: odpovídá době zavlečení invazního druhu

archeofyt či neofyt (tedy druh zavlečený před objevením Ameriky nebo až poté);

náplň pojmu „neofyt“ je v zájmu jasnější terminologie poněkud posunuta proti dřívějšímu chápání v tom smyslu, že za neofyty považujeme všechny druhy zavlečené cca po roce 1500, bez ohledu na to, zda k tomu došlo úmyslně či náhodně

ar – archaeophyte; archeofyt

neo – neophyte; neofyt

Nomenklatura byla sjednocena podle Seznamu cévnatých rostlin květeny České republiky (Danihelka et al. 2012).

Rostliny byly determinovány podle druhého, rozšířeného vydání Klíče ke květeně České republiky (Kaplan et al. 2019).

mechorosty:

baňatka obecná (*Brachythecium rutabulum*) Kovář 1974 (NDOP)

měřík příbuzný (*Plagiomnium affine*) Kovář 1974 (NDOP)

rohozub nachový (*Ceratodon purpureus*) Kovář 1974 (NDOP)

Pseudoscleropodium purum Kovář 1974 (NDOP)

Syntrichia ruralis s. l. Kovář 1974 (NDOP)

houby (Fungi)

hnojník obecný (*Coprinus comatus*)

pečárka ovčí (*Agaricus arvensis*)

troudnatec kopytovitý (*Fomes fomentarius*)

sírovec žlutooranžový (*Laetiporus sulphureus*)

V biotopech mrtvého ramene Labe v Labětíně byly při orientačním **zoologickém průzkumu** a excerpci záznamů z nálezové databáze ochrany přírody (NDOP) zjištěny následující druhy:

brouci (Coleoptera):

bázlivec vratičový (*Galeruca tanacetii*)

lesák rumělkový (*Cucujus cinnaberinus*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu

měkkokrovečník huňatý (*Lagria hirta*)

páchník hnědý (*Osmoderma barnabita*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, Mikátová 2018

slunéčko sedmitečné (*Coccinella septempunctata*)

vrbař (*Clytra* sp.)

zlatohlávek skvostný cf. (*Protaetia speciosissima*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu

zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

	č.	ID	Druh (latinsky)	Český název	Počítáno	Věrohodnost
	1	46309801	<i>Osmoderma barnabita</i>	páchník hnědý	fragmenty	věrohodný nález, garantováno
	2	46309802	<i>Osmoderma barnabita</i>	páchník hnědý	trus larev	věrohodný nález, garantováno

Hromadná validace označených nálezů

Mapa

(c) AOPK ČR, Nálezová databáze ochrany přírody

měkkýši

Gyraulus sp.

hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*)

keřovka plavá (*Fruticicola fruticum*)

páskovka keřová (*Cepaea hortensis*)

plovatka malá (*Galba truncatula*)

plovatka (*Stagnicola* sp.)

terčovník vroubený (*Planorbis planorbis*)

žihlobytka stinná (*Urticicola umbrosus*)

motýli (*Lepidoptera*)

babočka admirál (*Vanessa atalanta*)

babočka bodláková (*Vanessa cardui*)

babočka kopřivová (*Aglaia urticae*)

babočka paví oko (*Inachis io*)

babočka síťkovaná (*Araschnia levana*)

bělásek zelný (*Pieris brassicae*)

bělásek řeřichový (*Anthocharis cardamines*)
hřbetozubec osikový (*Pheosia tremula*)
modrásek jehlicovitý (*Polyommatus icarus*)
okáč pohánkový (*Coenonympha pamphilus*)
okáč prosíčkový (*Aphantopus hyperanthus*)
perleťovec stříbropásek (*Argynnis paphia*)
přástevník hluchavkový (*Callimorpha dominula*)
štetconoš trnkový (*Orgyia antiqua*)
vřetenuška ligrusová (*Zygaena carniolica*) NT - Téměř ohrožený
vřetenuška obecná (*Zygaena filipendulae*)
zelenáček síťkovitý (*Adscita statites*)

další zástupci bezstrunných:

bruslačka obecná (*Gerris lacustris*)
čmelák (*Bombus* sp.) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů
klínatka žlutohobá (*Gomphus flavipes*) – silně **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, Rejl 2009 (NDOP) – v blízkém okolí řešené lokality na souřadnicích d50°2'23.109"N, 15°30'1.223"E
kněžice pásovaná (*Graphosoma lineatum*)
kobylka zelená (*Tettigonia viridissima*)
lovčík hajní (*Pisaura mirabilis*)
moucha domácí (*Musca domestica*)
mravenec žahavý (*Myrmica rubra*, Ošlejšková 2020 (NDOP))
mravenec rezavý (*Myrmica ruginodis*, Ošlejšková 2020 (NDOP))
mravenec (*Myrmica rugulosa*, Ošlejšková 2020 (NDOP))
mravenec drsný (*Myrmica scabrinodis*, Ošlejšková 2020 (NDOP))
ruměnice pospolná (*Pyrrhocoris apterus*)
srpice (*Panorpa* sp.)
šidélko páskované (*Coenagrion puella*)
šidélko znamenáné (*Erythromma viridulum*)
vážka ploská (*Libellula depressa*)
včela medonosná (*Apis mellifera*)
žížala obecná (*Lumbriscus terrestris*)

ryby a mihulovci

Na lokalitě se v současné době nevyskytuje vodní plocha, která by byla vhodná pro život rybovitých obratlovců.

obojživelníci:

ropucha obecná (*Bufo bufo*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, zaznamenáni dospělí jedinci
skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) – silně ohrožený druh dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, NT - Téměř ohrožený dle červeného seznamu, zaznamenán i v roce 2013 (Rozínek, NDOP), v centrální tůni probíhá rozmnožování

nálezy z dřívějších let:

čolek obecný (*Lissotriton vulgaris*) Rozínek 2013, NDOP – silně ohrožený druh dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, z lokality pravděpodobně vymizel

plazi:

ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, desítky jedinců na lučních enklávách

slepýš křehký (*Anguis fragilis*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jedinci, NT - Téměř ohrožený dle červeného seznamu, jedinci

užovka obojková (*Natrix natrix*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, NT - Téměř ohrožený dle červeného seznamu, zaznamenána v centrální tůni při lovu kořisti

ptáci:

bažant obecný (*Phasianus colchicus*)

brhlík lesní (*Sitta europaea*)

budníček (*Phylloscopus* sp.)

cvčilka (*Locustella* sp.)

čáp bílý (*Ciconia ciconia*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, NT-téměř ohrožený dle červeného seznamu, potvrzen v navazujících loukách

cvrčilka slavíková (*Locustella luscinioides*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, EN – ohrožený dle červeného seznamu

červenka obecná (*Erithacus rubecula*)

dlask tlustozobý (*Coccothraustes coccothraustes*)

drozd brávník (*Turdus viscivorus*)

drozd kvíčala (*Turdus pilaris*)

drozd zpěvný (*Turdus philomelos*)

holub hřivnáč (*Columba palumbus*)

hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*)

hýl obecný (*Pyrrhula pyrrhula*)

káně lesní (*Buteo buteo*)

konopka obecná (*Linaria cannabina*)

konipas bílý (*Motacilla alba*)

konipas luční (*Motacilla flava*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu

kos černý (*Turdus merula*)

kormorán velký (*Phalacrocorax carbo*) zastižen na přeletu

krahujec obecný (*Accipiter nisus*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu

králíček obecný (*Regulus regulus*)

krkavec velký (*Corvus corax*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, zaznamenán na přeletu

kukačka obecná (*Cuculus canorus*)

moták pochop (*Circus aeruginosus*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, zaznamenán na přeletu

pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*)

pěnice pokřovná (*Sylvia curruca*)

pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*)

poštolka obecná (*Falco tinnunculus*)

rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu

rákosník zpěvný (*Acrocephalus palustris*)

rehek obecný (*Phoenicurus ochruros*)

slavík obecný (*Luscinia megarhynchos*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaznamenán v břehových porostech

skřivan polní (*Alauda arvensis*)

sojka obecná (*Garrulus glandarius*)

stehlík obecný (*Carduelis carduelis*)

straka obecná (*Pica pica*)

strakapoud prostřední (*Leiopicus medius*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, VU – zranitelný dle červeného seznamu, zaznamenán v břehových porostech

strakapoud velký (*Dendrocopos major*)

strnad obecný (*Emberiza citrinella*)

střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*)

sýkora babka (*Poecile palustris*)

sýkora koňadra (*Parus major*)

sýkora modřinka (*Parus caeruleus*)

špaček obecný (*Sturnus vulgaris*)

vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, NT-téměř ohrožený dle červeného seznamu, zastižena při lovu vzdušného planktonu

volavka popelavá (*Ardea cinerea*) – NT-téměř ohrožený dle červeného seznamu

vrabec domácí (*Passer domesticus*)

vrabec polní (*Passer montanus*)

vrána černá (*Corvus corone*) – NT-téměř ohrožený dle červeného seznamu

zvonek zelený (*Chloris chloris*)

zvonohlík zahradní (*Serinus serinus*)

žluna zelená (*Picus viridis*)

žluva hajní (*Oriolus oriolus*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaznamenána v břehových porostech

savci:

hraboš polní (*Microtus arvalis*)

hryzec vodní (*Arvicola amphibius*)

kolčava (*Mustela nivalis*)

krtek obecný (*Talpa europaea*)

kuna lesní (*Martes martes*)

ježek západní (*Erinaceus europaeus*) Lemberk 2014 (NDOP)

liška obecná (*Vulpes vulpes*)

myšice křovinná (*Apodemus sylvaticus*)

ondatra pižmová (*Ondatra zibethicus*) Labětín, Lemberk 2011 (NDOP)
 netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, Labětín, Lemberk 2011 (NDOP)
 netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmaeus*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, Labětín, Lemberk 2011 (NDOP)
 netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, Labětín, Lemberk 2011 (NDOP)
 netopýr řasnatý (*Myotis nattereri*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, Labětín, Lemberk 2011 (NDOP)
 netopýr vodní (*Myotis daubentonii*) – **silně ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, Labětín, Lemberk 2011 (NDOP)
 norník rudý (*Clethrionomys glareolus*)
 prase divoké (*Sus scrofa*)
 srnec obecný (*Capreolus capreolus*)
 veverka obecná (*Sciurus vulgaris*) – **ohrožený druh** dle Vyhlášky č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zaznamenána v břehových porostech bývalého labského ramene
 zajíc polní (*Lepus europaeus*) NT - téměř ohrožený dle červeného seznamu

Zhodnocení stavu lokality

Celkově dochází k trvalému snižování přírodovědné hodnoty území. Vodní a mokřadní biotopy jsou vzhledem k vysychání tůní, zmenšování vodních ploch a postupující přirozené sukcesi trvale na ústupu.

V současné době je lokalita hodnotné staré labské rameno, s celkem zachovalými břehovými porosty.

Hlavní změna oproti dobám, kdy mělo rameno stálou vodní hladinu, je přirozený sukcesní vývoj na lokalitě směrem ke společenstvům rákosin, trvalým travním porostům a lužním porostům, výrazně ubylo druhů vodních makrofyt.

Současný botanický průzkum neprokázal přítomnost žádného druhu zvláště chráněné cévnaté rostliny. Vyskytují se zde však některé vzácnější druhy rostlin, vázané na luční nebo keřová společenstva ramene.

Z původních druhů dřevin v břehových porostech tůně rostou např. dub letní (*Quercus robur*), topoly (*Populus* sp.) jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), javor babyka (*Acer campestre*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), javor mléč (*Acer platanoides*), jilm vaz (*Ulmus laevis*), jilm habrolistý (*Ulmus minor*), lípa srdčitá (*Tilia cordata*), olše lepkavá (*Alnus glutinosa*), střemcha obecná (*Prunus padus*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), vrba bílá (*Salix alba*), vrba křehká (*Salix euxina*), v keřovém patře se vyskytují bez černý (*Sambucus nigra*), brslen evropský (*Euonymus europaeus*), líska obecná (*Corylus avellana*), svída krvavá (*Cornus sanguinea*), vrba trojmužná (*Salix triandra*), vrba popelavá (*Salix cinerea*), řešetlák počistivý (*Rhamnus cathartica*), trnka obecná (*Prunus spinosa*) a hlohy (*Crataegus* sp.).

Na vodní hladině současné centrální tůně dominuje okřehek menší (*Lemna minor*), stanovištěm této vegetace bývají různé typy mělkých eutrofních vod. Nejedná se o ochranný hodnotnou vegetaci.

V břehových porostech rostou vzácnější jilmy, jilm vaz (*Ulmus laevis*) a jilm habrolistý (*Ulmus minor*).

V lučních a keřových společenstev byla také zaznamenána ohrožená liána nadmutice bobulnatá (*Silene baccifera*) – GPS: 50°2'21.14"N, 15°30'9.24"E. Dále se zde vyskytuje

ohrožená mrvka myší ocásek (*Vulpia myuros*) z čeledi lipnicovité, na okrajích křovin, světlinách a podél cest zde rostou vzácnější miříkovité rostliny – žebřice pyrenejská (*Libanotis pyrenaica*) a smldník olešníkovitý (*Peucedanum oreoselinum*).

Pod vedením vysokého napětí se na několika místech nacházejí degradované kostřavové trávníky s trávníčkou obecnou (*Armeria elongata*). Zde bude jako nejvhodnější opatření strhnout vegetační drn a obnažit bývalé písčité plochy.

Velkým problémem na lokalitě jsou probíhající **invaze javoru jasanolistého (*Acer negundo*) a trnovníku akátu (*Robinia pseudoacacia*)**.

Na topolech kanadských a v padlých kmenech byli nalezeni zvláště chránění lesáci rumělkoví (*Cucujus cinnaberinus*), Mikátová uvádí z roku 2018 nález silně ohroženého páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*). Dále zde byly v lučních porostech na různých květech nalezeni ohrožení zlatohlávek skvostný (*Protaetia speciosissima*) a zlatohlávek tmavý (*Oxythyrea funesta*). Výskyty těchto vzácných brouků jsou při přípravě revitalizačního záměru zohledněny. Ze zvláště chráněných druhů hmyzu jsou z blízkého okolí lokality známí čmeláci (*Bombus* sp.).

Z hlediska výskytu zastoupení malakocenóz je lokalita hodnocena jako pokročilé stádium sukcese projevující se především nízkým zastoupením až absencí mlžů. Malakocenózy přezívající v tůni jsou složeny z druhů žijících v silně zarostlých až periodických vodách s dominantním zastoupením druhu terčovník vroubený (*Planorbis planorbis*). Celkem byly při průzkumu nalezeny 4 druhy vodních plžů.

Pro zvýšení diverzity vodních měkkýšů je třeba provést odbahnění a obnovení tůní v již zazemněných částech bývalého labského ramene.

Ichtyologický průzkum vzhledem k absenci ryb nebyl vůbec prováděn.

Vhodným řešením pro ichtyofaunu by byla komplexní revitalizace ramene. Zprůtočnění ramene v současných podmínkách je nerealizovatelné z důvodu zahloubení hlavního koryta Labe. Proto budou **revitalizační opatření směřována na podporu biotopů bez trvalé rybí obsádky. Lze uvažovat pouze o zpětném napojení části ramene prostřednictvím brodu (prahu)**, tato možnost bude prověřena v navazující projektové dokumentaci.

Aktuálním průzkumem byly zaznamenáni obojživelníci ropucha obecná (*Bufo bufo*), skokan štíhlý (*Rana dalmatina*) a z plazů ještěrka obecná (*Lacerta agilis*), slepýš křehký (*Anguis fragilis*) a užovka obojková (*Natrix natrix*). U skokana štíhlého bylo zaznamenáno rozmnožování za jarního období v centrální tůni.

Z dřívějších průzkumů je z lokality uváděn dále druh čolek obecný (*Triturus vulgaris*), v současném průzkumu nebyl výskyt prokázán, je pravděpodobné, že z lokality vymizel následkem dlouhodobého vysychání tůní.

Z ptačích druhů byli z těch zvláště chráněných druhů, u kterých na lokalitě pravděpodobně dochází k hnízdění, tyto taxony: konipas luční, slavík obecný, strakapoud prostřední a žluva hajní. Ostatní druhy byly zaznamenány při lovu či přeletu lokalitou.

V Labětíně byl poslední chiropterologický výzkum proveden Lemberkem (Lemberk 2011), který prokázal výskyt několika druhů netopýrů – viz druhový seznam. Ve stromových a keřových porostech byla zaznamenána ohrožená veverka obecná (*Sciurus vulgaris*).

Do míst břehových porostů s cennými starými a doupnými dřevinami bude zasahováno minimálně. To je důležité zejména pro ochranu naturových druhů lesáka rumělkového a páchníka hnědého. Pokud bude nutné některé topoly kácet, je vhodné ponechat tlející

dřevo na místě jako vhodný biotop pro živočichy, kteří mrtvé dřevo využívají jako potravu či životní prostředí.

Opatření na zmírnění negativních vlivů stavby a případná kompenzační opatření budou specifikována v rámci řízení o povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněných druhů a zásahu do významného krajinného prvku.

Plán revitalizačních zásahů a opatření

1. obnova a vytvoření nových tůň – odtěžení části sedimentů

Z důvodu postupného zazemňování vodních ploch dochází k jejich plošnému zmenšování a k nežádoucímu prohřívání a kyslíkovým deficitům, až úplnému vymizení vodních a mokřadních stanovišť. K vyschnutí dochází při klimatických extrémech v závislosti na stavu hladiny vody v samotném Labi.

V zazemněné severní části lokality (GPS: 50°2'26.556"N, 15°29'52.110"E) navrhujeme využít terénních depresí k obnovení vodní plochy a odtěžení bahnitých sedimentů. Největší vodní plocha bude doprovázena soustavou menších tůň, které budou neprůtočné a budou mít charakter periodických tůň. Vodní plocha by měla mít rozměr cca 100 x 30 metrů, v nejbližším okolí bude doprovázena dalšími drobnými tůňmi. Při okrajích velké tůně bude modelováno mělkovodní (litorální pásmo) do maximální hloubky cca 0,5 metru, litorální pásmo by mělo zaujímat prostor z celkové plochy tůně okolo 20 %.

Menší tůně v severní části by měla být od hlavní laguny oddělena vysychavým litorálem, může zde v budoucnu probíhat rozmnožování obojživelníků, z tohoto důvodu je důležité udržet tyto vodní plochy oddělené, aby se snížil případný predační tlak na larvy obojživelníků, pokud by došlo k objevení ryb v tůň.

Je žádoucí při realizaci ponechávat stávající padlé kmeny a jiné překážky tvořící různorodou členitou strukturu dna laguny, zejména v jejích mělkých částech a při okrajích

(úkryty, členění ploch do mikrostanovišť). Rákosiny a porosty ostřic je možné revitalizovat na některé z předchozích sukcesních stádií v rozsahu 20 % výměry. Prioritou opatření není v žádném případě zlepšení rybochovných podmínek, ale vytvoření ideálních podmínek pro vodní bezobratlé, obojživelníky a vodní makrofyty. Tato část představuje potenciálně cenný biotop pro výskyt a vývoj řady vodních a mokřadních organismů. Toto opatření bude provázeno úpravou břehových porostů, redukcí keřového patra a likvidací invazních druhů dřevin pro nastavení optimálních světelných poměrů pro co nejširší spektrum organismů. Cenné druhy dřevin, doupné stromy, torza a další prvky mrtvého dřeva budou na lokalitě ponechány z důvodu současného i budoucího výskytu xylofágního i arborikolního hmyzu, ptačích druhů, veverek i netopýrů.

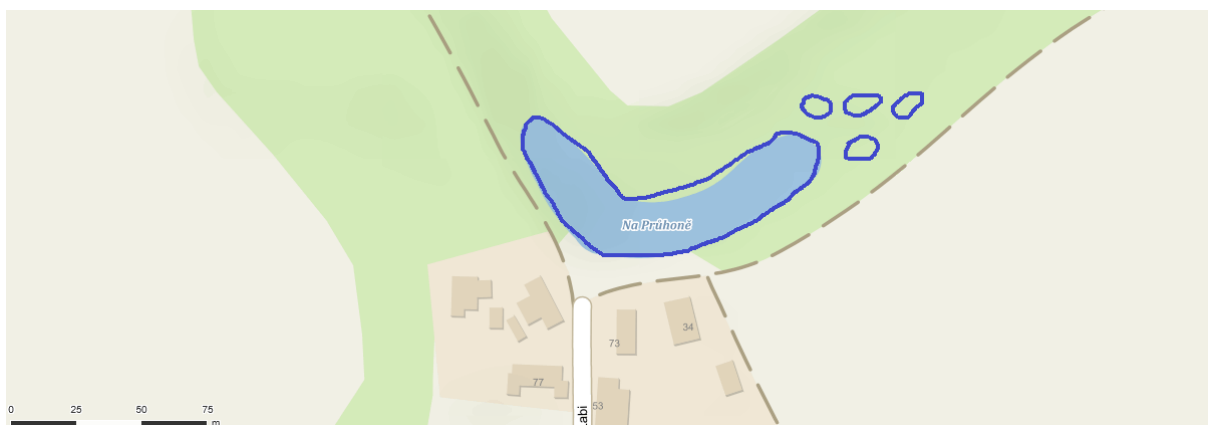
Pod dráty vysokého napětí je dlouhodobě udržováno osluněné stanoviště, tohoto jevu bude využito tak, že v místě vrbin dojde k vytvoření tůň (GPS: 50°2'22.808"N, 15°29'56.475"E). Při okrajích velké tůně bude modelováno mělkovodní (litorální pásmo) do maximální hloubky cca 0,5 metru, mělo by zaujímat prostor z celkové plochy tůně okolo 20 %. Tůň by měla mít minimální rozměr 30 x 10 m. Bude doprovázena 1 periodickou tůň.

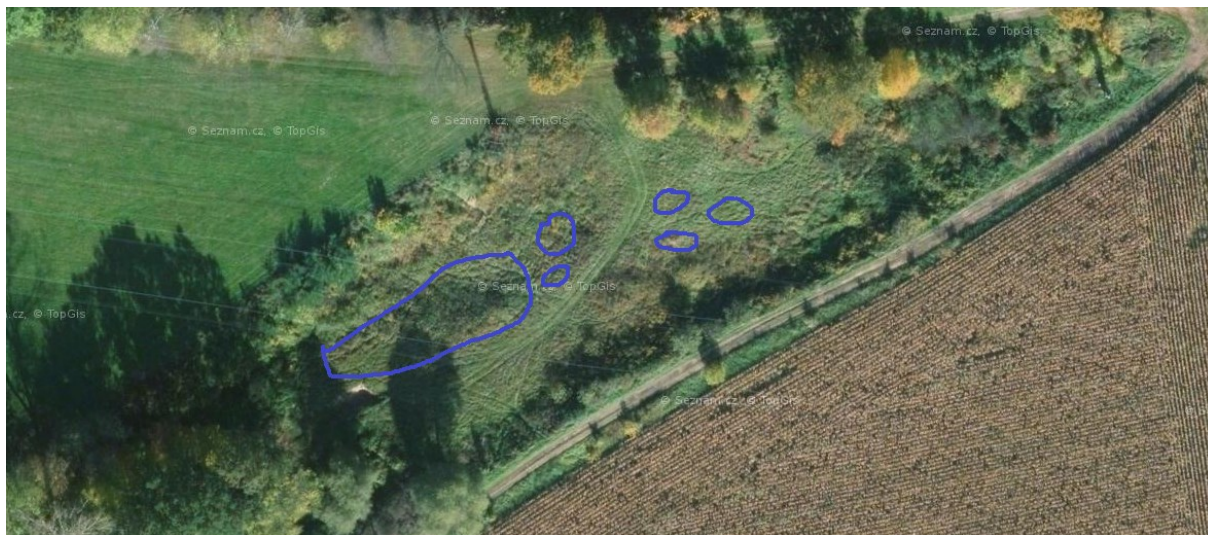
Probíhá zde invaze javoru jasanolistého (*Acer negundo*), invazi je třeba eliminovat odstraněním všech jedinců za použití standardních metod při likvidaci invazních druhů dřevin.

Nad centrální tůňí dojde k vytvoření tůň v místě, které je v současnosti zarostlé množstvím náletových dřevin (GPS: 50°2'19.044"N, 15°29'59.13"E). Tůň by měla mít minimální rozměr 20 x 5 m.

V současné tůň (GPS: 50°2'18.108"N, 15°30'1.124"E) budou odtěženy bahnitě sedimenty, odstraněna biomasa rákosin (po zásahu dojde k rychlé kolonizaci), bude modelováno členité dno a litorální pásmo. Dále je nutné odstranit skládku odpadu. Výsledná tůň bude mít původní podkovovitý tvar, bude velikosti minimálně 100 x 20 metrů, litorální pásmo bude hloubky cca 0,5 metru, litorální pásmo by mělo zaujímat prostor z celkové plochy tůně okolo 20 %. Do prostoru tůně budou umístěny prvky mrtvého dřeva, získané z vegetačních úprav pro větší diverzifikaci prostředí. U východní části bude modelována soustava drobných tůní.

Ve východní části bývalého ramene bude vytvořen komplex neprůtočných, osluněných tůní v prostoru pod dráty vysokého napětí (GPS: 50°2'22.370"N, 15°30'11.510") Jedna bude větších rozměrů, cca 30 x 10 m, v okolí budou další menších rozměrů, dle prostorových možností.

Cílem není, aby všechny tůně byly se stálou vodní hladinou, ale aby vznikla pestrá mozaika různých stádií tůní, nebo jejich částí. Tůně by měly být vytvořeny tak, aby nebylo možné je zarybnit. Vytěžené sedimenty je potřeba deponovat mimo území revitalizace. V bezprostředním okolí tůní je vhodné odstranit náletové dřeviny a redukovat porosty vrbin (redukční řez) tak, aby došlo k žádoucímu prosvětlení lokality, tůně by tak mohlo osídlit větší množství organismů, které mají jiné světelné optimum než je současný stav zazemněných tůní. Vegetační úpravy mají také za následek snížení opadu organického

materiálu z důvodu zachování co nejdelší životnosti tůní. Cenné druhy dřevin budou ponechány, stejně tak současná torza.

Tůně jsou navrženy pro podporu populací obojživelníků, vážek, vodních brouků a dalších vodních bezobratlých, pro rozvoj vodní a mokřadní vegetace.

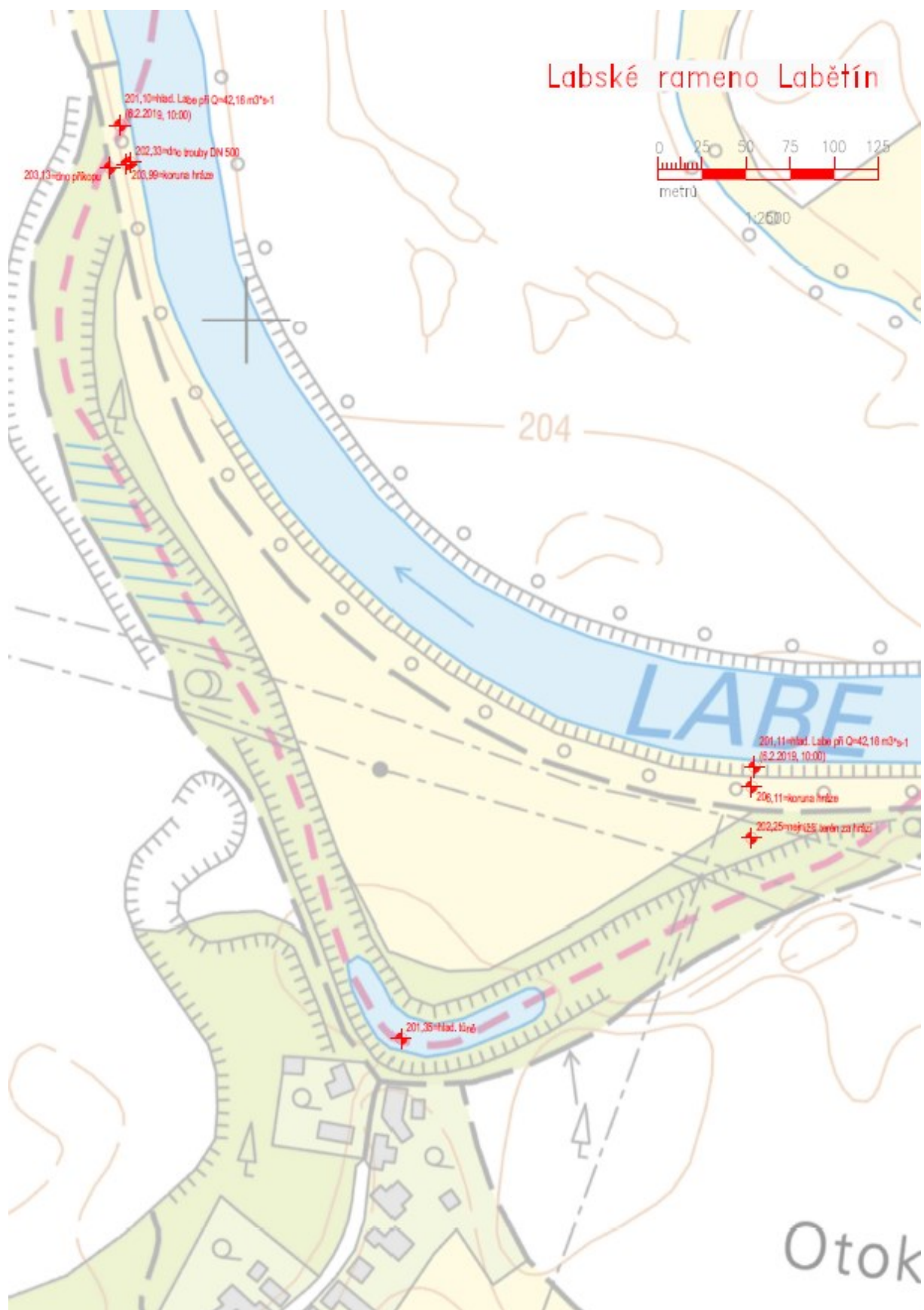
Pozn. zákresy tůní jsou pouze orientační.

2. napojení části ramene na Labe prostřednictvím brodu

Je možné uvažovat o zpětném napojení ramene brodem (prahem) někde na úrovni odpovídající hladiny při průtoku 90-110 m³/s v Labi. Jedná se cca o úroveň $Q_{60d-30d}$. Tento závěr vychází z měření hladin v jediné stávající tůni (201,35 m n.m.) a v Labi při $Q_{180d} = 42,18 \text{ m}^3/\text{s}$ (201,10 m n.m.).

Prověření tohoto technického řešení bude součástí navazující projektové dokumentace.

V další projekční přípravě bude také vhodné prověřit stávající výusti a napojení (např. dešťová kanalizace, drenáže) do ramene, navrhnout jednoduché úpravy pro snížení eutrofizace (např. šterkové filtry pod výústmi).

3. obnova písčin

V místě degradovaného kostravového trávníku (50°2'23.883"N, 15°29'53.936"E) bude obnovena písčina. Nezastíněné písčité plochy z krajiny Polabí rychle mizí z důvodu absence přirozené i antropogenní disturbance.

Organismy vázané na písčiny, místa s rozvolněnou vegetací a obnaženými písčnými plochami, patří v ČR k těm nejohroženějším biotopům. Jsou ohroženy zejména zarůstáním, související se změnou hospodaření, zvýšeným přísunem živin i rozvojem ruderalních a invazních druhů ve stále intenzivněji zabydlené a hospodářsky využívané krajině.

Obnova písčin bude mít za následek objevení psamofytů, tedy písčomilné vegetace, v níž rostou mnohé vzácné druhy cévnatých rostlin.

Obnova písčin také svědčí četnému hmyzu (např. samotářské včely), který v intenzivně obhospodařované krajině nemá vhodné podmínky pro život.

Budou tak podpořeny populace cévnatých rostlin, pavouků, vážek, dvoukřídlých, rovnokřídlých, blanokřídlých, denních motýlů, brouků a mnoha dalších.

Bude stržen vegetační drn, aby byl obnažen substrát, biomasa bude následně odstraněna z lokality. Pro zvýšení druhové diverzity (biodiverzity) má obnova těchto typů biotopů zásadní význam.

3. vegetační úpravy:

Do břehových porostů s cennými starými a doupnými dřevinami bude zasahováno minimálně. Mrtvé dřevo z topolů kanadských i jiných dřevin je vhodné ponechávat na místě jako vhodný biotop pro živočichy.

a) odstranění neofytů – trnovník akát, javor jasanolistý

V severní části ramene charakteru lužního lesa a vrbových křovin je nutné odstranit porosty geograficky nepůvodního javoru jasanolistého na souřadnicích GPS: 50°2'26.556"N, 15°29'52.110"E. Invazní stromy se vyskytují na okrajích porostů i v okolí polní cesty.

V osluněné části bez vyvinutých souvislých porostů je nutné odstranit rozsáhlé porosty javoru jasanolistého (*Acer negundo*) v širokém okolí souřadnic GPS: 50°2'23.986"N, 15°29'54.979"E.

Dle standardu SPPK D02 007 Likvidace vybraných invazních druhů rostlin je nejúčinnější metodou likvidace kombinace kácení a okamžitého zatření řezné plochy herbicidem.

Další porost javoru jasanolistého invaduje plochu na souřadnicích GPS: 50°2'18.65"N, 15°30'3.35"E.

Javory jasanolisté budou odstraněny také na plochách

GPS: 50°2'21.23"N, 15°30'5.74"E

GPS: 50°2'21.42"N, 15°29'59.1"E

GPS: 50°2'27.74"N, 15°29'52.4"E.

Dále je nutné odstranit porost invazních dřevin ve východní části bývalého labského ramene ve druhovém složení javor jasanolistý a trnovník akát v délce cca 60 m (50°2'22.22"N, 15°30'8.09"E).

U trnovníku akátu jsou nejpoužívanější metody likvidace kácení na vysoký pařez, kácení na nízký pařez a částečné kroužkování následované aplikací herbicidu.

Kromě těchto druhů se na lokalitě vyskytuje také topol kanadský (*Populus ×canadensis*) ve stádiu rozkladu, které však tvoří vhodný habitat pro velké množství saproxylofágního a mykofágního hmyzu a doupný prostor pro řadu obratlovců.

V rámci vegetačních úprav bude odstraněna populace invazních zlatobýlů (*Solidago* sp.)

- GPS: 50°2'17.72"N, 15°29'59.99"E.

Dále budou ponechána torza na souřadnicích:

GPS: 50°2'19.2"N, 15°30'4.17"E

GPS: 50°2'22.98"N, 15°30'15.86"E.

b) eliminace náletových dřevin a křovin

Budou probrány porost náletových dřevin na souřadnicích GPS: 50°2'19.74"N, 15°30'4.41"E. Ponechány budou hodnotné stromy, jako jsou duby letní (*Quercus robur*), jilmy (*Ulmus*) a vzrostlé jasany (*Fraxinus excelsior*). Probírka je navržena s cílem prosvětlení lokality pro řadu druhů, které nemají rády přílišné zastínění.

c) úprava topolů kanadských rostoucích u cesty na provozně bezpečná torza

Topoly kanadské patří mezi krátkověké dřeviny, které ve vyšším věku trpí na rozpad korun. Předmětné topoly rostou u polní cesty, z bezpečnostních důvodů je navrhujeme upravit na torza, aby dřeviny mohly plnit dále funkci biotopu.

GPS: 50°2'18.57"N, 15°30'5.86"E.

Tato ochranná opatření mají za cíl nastavit vyvážený poměr vodních, mokřadních a terestrických biotopů.

Rozsah kácení bude upřesněn v podrobnějším dendrologickém průzkumu.

Před realizací revitalizačních opatření je vhodné provést aktuální entomologický průzkum, zaměřený na xylofágní a arborikolní druhy a chiropterologický průzkum.

Vyhotovil dne 29. 1. 2021

Povodí Labe, státní podnik
Vita Nejedlého 951/8
Slezské Předměstí
500 03 Hradec Králové
(6)

Použité podklady:

Danihelka J., Chrtek J. & Kaplan Z. (2012). Checklist of vascular plants of the Czech Republic. *Preslia*, Praha: Česká botanická společnost, roč. 84/3: 647-811.

Grulich V. (2017) Červený seznam cévnatých rostlin ČR. *Příroda*, Sborník prací z ochrany přírody, Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, roč. 35: 75-132.

Kaplan Z., Danihelka J., Chrtek J. jun., Kirschner J., Kubát K., Štech M. & Štěpánek J. (eds) (2019): Klíč ke květeně České republiky [Key to the flora of the Czech Republic]. Ed. 2. – 1168 p., Academia, Praha.

AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2021-01-31.

Pyšek P., Danihelka J., Sádlo J., Chrtek J. Jr., Chytrý M., Jarošík V., Kaplan Z., Krahulec F., Moravcová L., Pergl J., Štajerová K. & Tichý L. (2012): Catalogue of alien plants of the Czech Republic (2nd edition): checklist update, taxonomic diversity and invasion patterns. – *Preslia* 84: 155–255.

Fotodokumentace

obr. 1: nadmutice bobulnatá (*Silene baccifera*), ohrožený druh české květeny

obr. 2: česnek podivný (*Allium paradoxum*), nepůvodní druh česneku

obr. 3 a 4: bývalé labské rameno v jarním aspektu

obr. 5: prostor určený k obnově písčiny a vytvoření tůň

obr. 6: okraj písčiny v jarním období

obr. 7: osluněná část bývalého labského ramene

obr. 8: javor jasanolistý (*Acer negundo*)

obr. 9 a 10: centrální tůň v Labětíně v jarním období

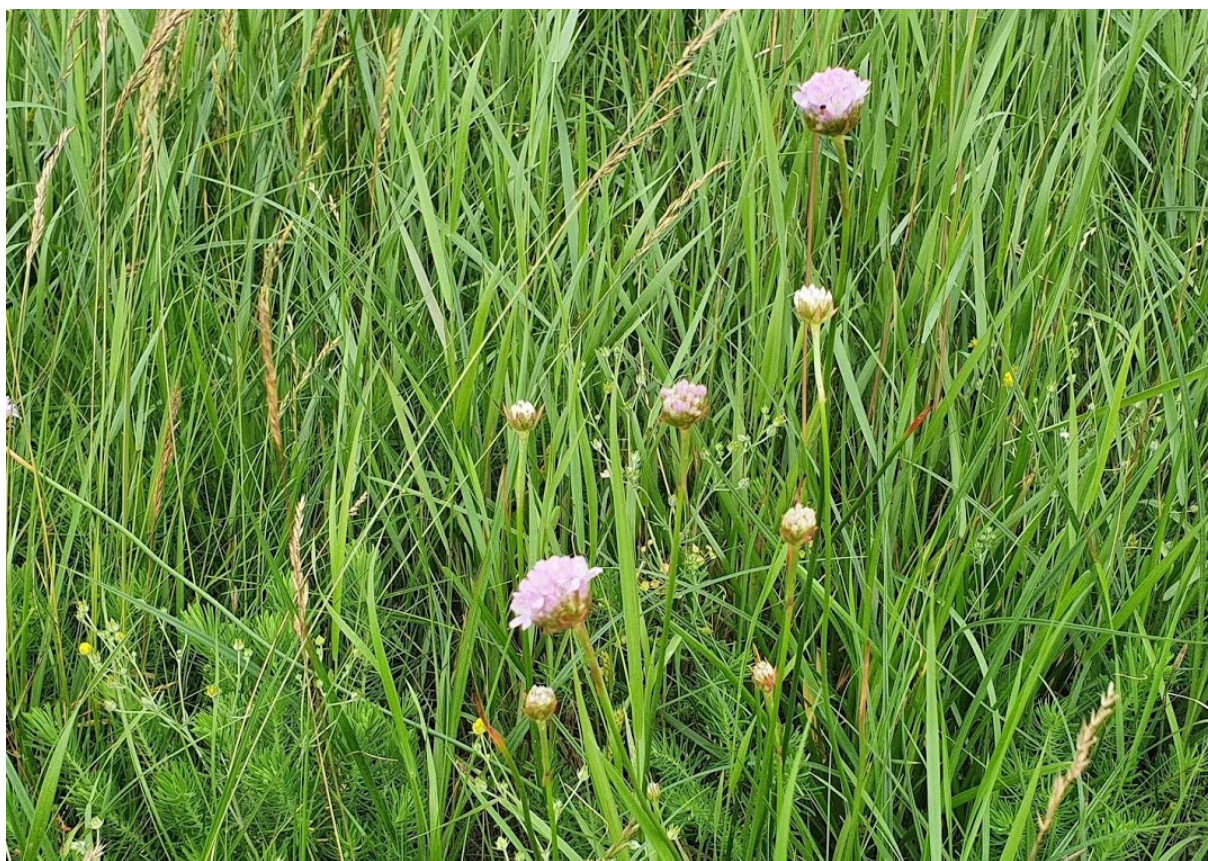
obr. 11: bázlivec vratičový (*Galeruca tanacetii*)

obr. 12: lokalita v letním aspektu

obr. 13: kuřinka červená (*Spergularia rubra*)

obr. 16: vrbař (*Clytra*)

obr. 17: keřovka plavá (*Fruticicola fruticum*)

obr. 18: severní část lokality v podzimním aspektu

obr. 19: skládky v centrální části lokality

obr. 21: východní část lokality, určená k vytvoření komplexu tůní

obr. 22: nadmutice bobulnatá

obr. 26: porost trnovníku akátu a javoru jasanolistého

